

ARTICVLVS XXI.

De Maena.

TAB. XX. 4.

Maena, Graecis *Μαῖνις*, Theodoro Gazae Halec est; metuo ne perperam. Alecis enim nomen, vel omnibus pisciculis, qui muria condiuntur, quod Rondeletius docuit, competit; vel illis, qui apud Graecos Anthracides, seu Carbonarii vel prunarii pisces, quod in pruna et craticula commode coqui possint, dicuntur, quod ex Hermolao discimus; vel ipsi piscium foeti, unde Plinius.

Plin. H. N. l. 3. c. 18. *Laudatur et Clazomene garum, Pompejique et Leptis: sicut muria Antipolis ac Thuria: jam vero et Dalmatia. Vitium hujus est Alex, imperfecta nec colata faex: vel denique pisciculo fluviatili seu dulcium aquarum, quem Plinius, ad ostreas, echinos, urticas, cammaros et mulorum jecinora pervenisse scribit.*

Columella R. R. l. 18. c. 15.

Martial. Epigram. l. 3. et l. 11.

Columella inter parvi incrementi fluviorum animalia reponit, et piscibus majoribus praeberi jubet, ut de Martiali taceam. *Descriptionem et Differentias*, quod spectat, Maenam inquit Gillius, non modo speciei, sed etiam generis nomen esse conjicio; quod varium et multiplex est earum genus. Aliae in utroque latere nigram maculam orbiculatam habent, quas ii, qui Adriaticum sinum accolunt, vulgo Maenas sclavas appellant: aliae leucomaenides, hoc est, albae Maenae a Graecis sive Smarides nuncupatae: itemque sunt Maenae Boopes appellatae. Bellonius duas observavit differentias in colore: alias enim luteo, alias lituris cyaneis aut azureis conspersas esse ait. Speusippus Maenidi fimiles facit Boacem et Smaridem: idem tradit Rondeletius, nec non Bellonius, nisi (inquit hic) paulo latiores et breviores cernerentur, et squammis Smaride tenuioribus contegerentur, breviorique essent capite, rarissime siquidem palmum excedere, (Antiphanes quoque Maenas exiguos pisces esse dixit, et Martialis bre-

ves) lineam in lateribus rectam habere, quae in Smaride arcuata est: pinnae tergoris, laterum, et caudae diaphanas esse, et maculatas. Os si clausum contineat, minimum quidem apparere: sed dum hiat, rictum magnum ostendere, labrumque superius tubi in modum, ut in Harengo infractum esse: Oculos habere rotundos, iridem subrubram: maxillae asperitatem quandam dentium vicem prae se ferre: si desquametur albissimam argenteamque spectari: sed tergus livore quodam sub oculis in purpureum gemmante depingi.

Addit Rondeletius, utrimque magnam et rotundam maculam habere in medio corpore, quam etiam in icone expresse, Bellonius omisit, et in descriptione non meminit, nisi eam intellexerit, dum inquit, utrimque lituris notari, quod tamen non assero, quandoquidem icon mea cum Belloniana fati convenit, et ejusdem coloris lituras habet, item circum oculos. Pinnae omnes etiam versicolores. Venter candicat. Cauda fusca est. Idem Rondeletius hyeme candidam esse scribit, vere et aestate variam: maculis caeruleis toto corpore et potissimum in capite et dorso sparsis: item lapides habere in capite: maremque in eo foeminae dissimilem, quod latior sit et porrectior, foemina rotundior: cum foetura foemina impleri incipit, maris colorem in varietatem quandam et nigrorem mutari. Aristoteles vero hanc mutationem tempori adscribit, et de Maena simpliciter id tradit, nec foeminae nec maris facta mentione.

Maena et Smaris (inquit) mutantur; ut ex albedine rursus aestate ad nigredinem redeant, idque maxime suis pinnis et branchiis declarant. Ita et Plinius: Mutant colorem candidae hyeme Maenae, et sunt aestate nigriores.